

JAS QAZAQ

ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ, ТАНЫМДЫҚ, АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМАЛЫҚ ЖАСТАР ГАЗЕТІ

ОЛИМПИАДА – 2020

ТОКИО ДОДАСЫ, АЙРАН-АСЫР КӨҢІЛ

Пандемия қос өкпесінен қысым алқымдан түрғанына қарамастан, әлем халқының құлғағы қазір Токиога түрүлі. Былтыр етуі тиіс XXXII жазғы Олимпиада ойындары карантиндік шектеуге байланысты биылға ауған. Маңызды бұл емес, өзекті ертейтін өкініш біздің елден барған спортшылардың кейбірі шетінен қырай құлауы.

Ен алдымен, қанжығамызың алғаш болып қандаган Елдос Сметовтің кола медаль олжалауы тұрасында. Рас, әлем чемпионы, Рио Олимпиадасының күміс жүлдегері Елдос Сметовтің есім-сойы жудо (дзюдо) күресінен 60 келіде жүлде алды деген санлактар тізімінін жуан ортасында атaldы. Солай болды да. Сметовке Токио торінде кола медаль бұйырды.

Елдос Сметов Токио төріндегі тартысынан кейін былай деп сұхбат берді. «Жартылай финнада жапон Такатомен жолым туисті. Байқайын, Такато маган карсы финалға шыққандай сезініп, ерекше әзірленді. Мен барымды салдыым, еншімде Олимпиаданың күміс медалі бар, енді Олимпиада чемпионы атансам деген арманым аскак еді, бұйырганы осы болды».

(Жалғасы 2-бетте)

COVID-19

БЕС ӨҢІРДЕ ШЕКТЕУ КҮШЕЙЕДІ

Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент, Атырау және Караганды облыстарында карантиндік шектеу күшеттіледі. Бұл туралы Премьер-Министрдің орынбасары Ералы Тоғжановтың төрағалығымен өткен вирустың таралуына жол бермегүү жөніндегі комиссия отырысында айтылды.

Бір тәуліктегі көрсеткіш бойынша, вирус жүктырушылардың 65 пайызы, кайтсынан болғандардың 55 пайызы осы атапан аймактарға тиесілі екен. Сол себепті 2 тамыздан бастап «Ashyq» жобасына қатыспайтын кәсіпорындар мен үйімдердің қызметтерінде тоқтатылады. Ойын-сауық, спорт шараларын өткізуге тынышталының.

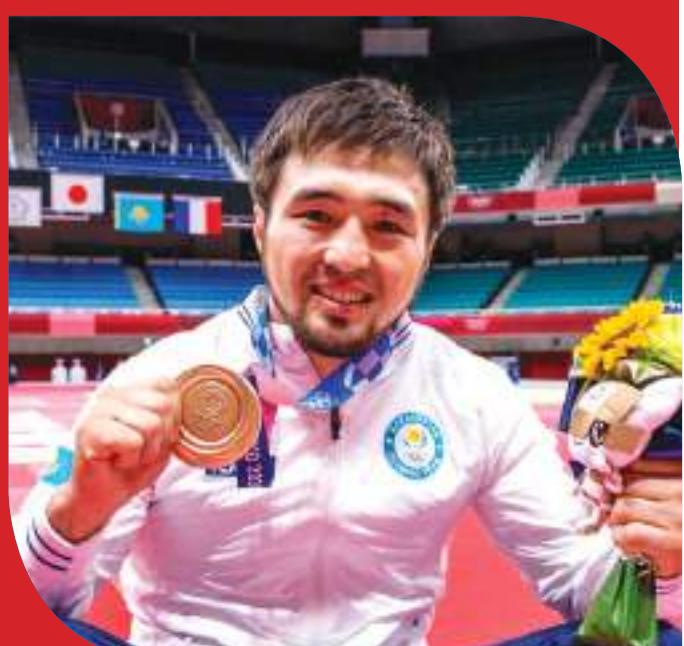
Мемлекеттік органдар, ұлттық компаниялар мен озғе де үйім қызметкерлерінің 80 пайызы қашықтан жұмыс істеуге көшүтіледі. Сондай-ақ вице-премьер мониторинг топтардың жұмысын жандандыруды тапсырды. Соңғы уақытта рейд жүргізу азайтан. Зан бұзушылық токтамай түр. Одан болек, біраз енірде вакциналау карқыны төмөн. Мәселен, Манғыстау облысында халықтың 25 пайызы оның атасынан атапан жағынан 2 есе аз деген сөз.

(Оз тілшіміз)

TOKYO 2020

ОЛИМПИАДАНЫҢ АЛҒАШҚЫ МЕДАЛІ

ДАҢҚТАЫ
БАЛУАН ЕЛДОС
СМЕТОВ ТОКИО
ОЛИМПИАДАСЫНДА
ЕЛ ҚҰРАМАСЫНЫҢ
ҚОРЖЫНЫНА
АЛҒАШҚЫ МЕДАЛЬДІ
САЛДЫ.

АШЫҚ ӘҢГІМЕ

Соңғы кезде «онлайн түрде психологиялық көмек көрсетіп, психологияның атын жамылған алаяқтар көбейіп кетті» деп көсіби мамандар дабыл қағуда. Үйде оқшаулану, жұмыссыздық, бизнестің тұралуы, отбасындағы кикілжінің жилеме, адамның үрейін ұшыратын жағымсыз ақпараттардың ағылуы кейбір адамдардың санасын дүр сілкіндірді. Үрейге беріліп, күйделіске ұшыраған науқастарға көсіби мамандардың ғана көмектесетінін кейбіреу мойындағысы келмейді.

Респубикалық психикалық ғылыми-практикалық орталықтың психосоматикалық бөлімінің қызметкерлерін оңай ақша табуды көзделгендердің арбауна түсіп, деріті дікелеткен науқастардың құтқаруышы дауғе болады. Біз бөлім менгеруші Айгүл Сүлейменованы әңгімеге тарттық.

ЖАЛҒАН ПСИХОЛОГ ЖАНЫҢДЫ ЖАРАЛАЙДЫ

Jas qazaq: Осы шипа ізdegендегер жалған психологтарға калай тап болады?

А.Сүлейменова: Былтыр 24 жастағы жігітті әке-шешесі біздің орталыққа ертіп келді. Жағдайы ете нашар еді. Ата-анасының айтуыша, үшін күйзелістен қажып, әсіресе, су коймасына құлап кетемін деген үрейден коркып, үйкесынан айырылышты. Зіңгіттей азаматты осындағы коркыныш шарасызы қүйтіп түсірген. Ол су коймасын көргенде дегірсізденеді. Баласының көңіл-күйіне алданған ата-анасы психологоға іздейді. Эрине, интернет арқылы мамандар табады. Ол психологияның кайда жұмыс істегенін, тәжірибелі бар ма, мамандықты менгерген бе, ол жағын ешкім сұрамайды. Сойтіп, елгі адам жігітке психологиялық көмек көрсетуге кіріседі. Оған тоғанға барып секір және мен «ешнәреден корықпаймын» деп айта бересе, үрдіен арлыласың деп сендеріпти.

Жігіт ата-анасымен бірге су коймасына аттанады. Бірнеше айдан бері жігіттін үйкесын, түншілігін ұрлаған үрей жағаға жакындаған сайын аласұрып, коркыныши үдей түседі. Ол тоғанға жеткенде суицид жасауға бел буады. Себебі науқас бұл проблемадан күтілудың жолы жок деген оға келеді. Тығырыктан шығудың жалғыз жолы өмірмен коштаса деп түсініп, шешім кабылдайды.

Адамның тағдыры мен денсаулығына бас қатырмайтын мұндай психологиярдың көзделегені тек ақша табу. Өкінішке карай, көсіби психология, психиатрларды емес, жалған мамандардың қызметін таңдал, комакты каржы шығындал, ауруын асқындырып алатын науқастардың жилегені жасырын емес.

Ата-анасы баласымен бірге бармағанда жігітті ешкім ажалдан құтқарып қалмас еді. Осы оқиғадан кейін үрдій үшіннен әке психология ақпаратты тексереді. Ол бірнеше жылдан бері жұмыссызы жүрген экономист болып шыгады. Екі ай онлайн түрде оқып, «психолог» деген сертификат иеленіпти. Көсібіне жана кірісken жалған психология осылай біреудін өмірін опат қыла жаздады.

(Жалғасы 3-бетте)

7 KÚN

168 SAGAT

E-mail: jasqazaq2019@mail.ru

www.jasqazaq.kz

БИЛІК

Осы аптада Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Ақмола облысына жұмыс сапарымен барды. Мемлекет басшысы жаңадан сайланған ауыл әкімдерімен кездесті. Ақмола облысының инвестициялық жобаларымен танысып, өнірді дамытудың басым бағыттарын белгілеп берді.

Мемлекет басшысының Ақмола облысына жұмыс сапары ресейлік «Ростсельмаш» компаниясымен арауды ынтымактастық аясында VECTORT410KZ және ACROS астық жинау комбайндарын құрастыратын «KazRost Engineering Ltd.» қосаорнының жұмысымен танысадан басталды. Мемлекет басшысы ауыл шаруашылық техникалар мен тракторлар құрастыратын цехты аралап көрді.

Компания директоры Қайрат Калманбаевтің айтуыша, былтыр 29,5 млрд теңгеге 504 комбайн шығарылаған. Был жыл сонында дейін 598 комбайн және YTO маркалы, дөңгелекті 300 трактордың төрт түрін шығару жоспарланып

даму перспективалары туралы есеп берді. Аймактың негізгі алеуметтік-экономикалық көрсеткіштері, агрономикалық, туризм, тау-кен металургиялық кешені, машина жасау, құрылым индустриясы, энергетика және басқа да

шешімді аяғына дейін жеткізді деп ойлады.

Президент әкімдіктің тұрғын үй құрылымы жөніндегі жоспарын коллады.

— Тұрғын үй құрылымына байланысты мәселелердің негұрлым көп шешек, соғұрлым мұндай пәтер алғысы

Касым-Жомарт ТОҚАЕВ:

БАҒАНЫ ҰСТАП ТҰРУҒА ТЫРЫСАМЫЗ

отыр. Қазір қосаорында 162 адам енбек етеді.

Президент компанияның шығарылған жатқан өнімін слімдін солтүстік өніріндегі тың жерлер үшін маңызды екенін атап етті: «Ауыл шаруашылығы машиналарын жасау біз үшін басым бағыт саналады. Үкімет ауыл шаруашылығы мәселелерімен айналысуса қажет. Әлемде не болып жатканың көріп отырысыздар. Азық-тұлғатін бағасы 40 пайыза қымбаттады. Біз еліміздегі бағанды ұстап тұруға тырысамыз. Бірақ бул онай емес.

Аталған мәселелерді шешемін. Әрине, Қазақстан ауыл шаруашылығы дамыған ел болуы тиіс. Біз іс жүзінде өзімізді ауыл шаруашылығы өнімдерімен толық қамтамасыз етүе қошуміміз көрек. Қазір ірі компаниялармен және инвесторлармен жұмыс істеп жатырымыз».

Бұдан кейін Президент Ақмола облысының жанадан сайланған ауыл әкімдерімен кездесті. «Шын мәнінде, ел тарихында осындан сайлау алғаш рет ашық әрі әділ еткізіліп отыр. Халық тарағынан ешқандай шағым түспеді.

Мұндай сайлау болған емес. Біз сайлауды біреуге ұнау үшін емес, азаматтардың тұрмыс сапасын жақсартып үшін еткізіміз,

— деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Мемлекет басшысына аймақ әкімі Ермек Маржықпаев өнірдегі жүзеге асырылып жатқан инвестициялық жобалар мен Қоқшетау каласының

салалардағы инвестициялық жобалар таныстырылды.

Облыс әкімінің есебін тыңдаған Мемлекет басшысы өнірді дамытудың басым бағыттарын белгілеп берді:

— Облыстың алдында бірқатар міндет тұр. Сонын ішінде астық жинау науқаны. Әрине, бұл науқаның сәтті аяқталу табигатқа тікелей байланысты екенін түсініміз. Дегенмен табиги жағдайлардың көрін мейлінше азайтып, астықты барынша мол жинау көрек. Екіншіден, биылғы жаз не көрсеті? Мал шаруашылығымен айналысатын кожалар таралғанда сатып алып, өздерін фермерміз деп атайды. Бірақ жем-шоп корын әзірлеуді ұмыт калдырады. Сіздің баяндаманызыда бұл мәселенің қамтылғаны дұрыс болды. Оларды әуре-сарсанға салуға мүлде болмайды, — деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев ауыл әкімдерінің тікелей сайлауда өткізу туралы шешімнің дұрыстығына тағы бір мәрте токталды. Президенттің айтуыша, сайлау ашық әрі әділ етті. Тұрғындар тарапынан ешкандай шағым түскен жок. Ауылдағы аяғын өздерінің елді мекендерін басқаруға колайлы көрген адамдарын сайлады.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Мемлекет басшысы.

Талап ТІЛЕГЕН

келетін адамдар көбейе түседі. Аталған мәселені реттеу қажет. Ешкандай негізсіз әлеуметтік тұрғын үй кезегіне тұрған адамдар тиісінше елекten өткізу көрек. Бірақ мемлекеттің негізгі қызметті азаматтардың алдындағы өз міндеттемелерін орындау емес пе?

Оларды әуре-сарсанға салуға мүлде болмайды, — деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев ауыл әкімдерінің тікелей сайлауда өткізу туралы шешімнің дұрыстығына тағы бір мәрте токталды. Президенттің айтуыша, сайлау ашық әрі әділ етті. Тұрғындар тарапынан ешкандай шағым түскен жок. Ауылдағы аяғын өздерінің елді мекендерін басқаруға колайлы көрген адамдарын сайлады.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкімдер өздерінің кездейісік сайланбағанын іспен дәлелдеу қажет. Олар өз бағдарламаларын созбен емес, іспен орындауға тиіс. Өкінішке карай, біз көп сойлап, аз іс аткарамыз. Ал біз үлкен жағдайда 180 градусқа өзгергеніміз жөн, — деді Президент.

— Енді, жергілікті әкімдер өздерін сайлаған азаматтардың алдында тікелей жауап береді. Олардың өз бағдарламалары болды. Сол бағдарламаларды жүзеге асыруға қажет. Сонымен катар облыс әкімдері сайланған азаматтарға комектесуі көрек. Осы ретте мен мына мәселеге ерекше мөн бергім келеді. Сайланған әкі

Кәсібі - нәсібі

Айбол ықын немересі – тәуелсіздікпен тете. 1992 жылы өмірге келген Айболдың кәсіби мамандығы – тіс дәрігері. Бұл күнде Алматы облысы Кеген ауданы Жылдыз ауылында мал шаруашылығын ерістетіп, несібесін адам тәнін өмдеумен қатар, төрт түлкті өсіруден де көріп жүр. «Қалада ғана емес, жолын тауып, ебін білсөн, ауылда да ақшаның кезін ашуға болады. Тек тыныбай еңбектенгенде ғана» – дейді кейіпкеріміз. Алматыдағы жеке кәсібін, яғни тіс өмдеу ісін дөнгелету үшін ашқан шағын лабораториялық көнсесін жауып, ауылда жалғастырып жатқан Айболды әңгімеге тарттық.

Jas qazaq: Айбол, тіс дәрігері болуына не себеп болды? Аナン мұғалім, екен карапайым енбек адамы.

Айбол ықын: Бала күнінен дәрігер болсам, оның ішінде тіс емдеуді колға алсам деген арманым болған жок. 9-сынтының бітірген сон Алматыдағы республикалық медицина колледжіне окуға түстім. Бұл оку орнына ертіп әкелген ағамның жоласы тіс дәрігері екен. «Табысы да жақсы, өмдемін мамандық, сондыктан осы саланы таңдағаннан дұрыс» деп көнсесін айтты. Бала жастан бір зат колымға түссе, актарып, аударып-төңкөріп карат, белшектеп қайта құрапта күштәр едім. Тіс дәрігері де сондай гой өзі, иненін көзіндегі тескіт жамап бүтіндейді. Осылай тіс дәрігері мамандығы бойынша білім алды.

Jas qazaq: Медициналық колледже оқып жүріп грант ұтып алдын да, Германияда тәжірибе алмасып, білімінде шындан келдін.

Айбол ықын: Ресpubликалық медициналық колледжін 3-күрьында оқып жүріп байқауға катысып, женіске жеттім. Бас жүлдеге Германияға барып тәжірибе жинауга грант берді. 2011 жылы Майндағы Франкфурт каласында білімімді жетілдіріп, тәжірибе алмасып қайттым. Оқуымды бітірген сон, алты жылдан тиесінде лаборатория ашып, жұмысымды жалғастырдым.

Jas qazaq: Содан соң кіндік қаның тамған ауылға көшіп келдін. Жастардың дені қалана қаралып күштері артып, тізгінің түре тартып отырады. Ал сен ауылда жұмыс істеуге бел будын.

Айбол ықын: Ең бірінші мейін тартқан күш – карашанырак. Анам өмірден отті, артынша әкем де бакылышқа аттанды. Інің студент Алматыда оқиды. Карашанырактың есінін кара құлып салынып қанырап тұрды. Ауылға торкалы тойға, топыракты өлімге келгенде, болмаса достарымызбен жиналғанда бәрінін дерлік ата-

анасы, бауырлары ауылда карашанырактың түтінін түтеп отырады. Ал біздін үй

миллион тенгеге таяу шығады. Сүмдик кой. Сосын ғаламтордан ауыл шаруашылығына катысты қандай мемлекеттік бағдарлама бар екен деп зерттеп көрдім. Маған колайлышы «Енбек» бағдарламасы болды. Нәтижелі жұмыспен қамту жөнде жаппай кәсіпкерлік дамытуын 2017-2021 жылдарда ариналған мемлекеттік бағдарламасының жылдық пайзызы темен. Қасіпкерлікке баулытын күртесі оқып, несін рәсімдеуге жақетті құжаттарды жинап, кепіле қоятын үйдін құжаттарын коса тіркеп өткіздім. Қоған артпей, банктен ашқан арнағы есепшотқа қаражат аударылды. «Мен үрлұқта түскендеге ай жақын болды» дегендей, ауыл шаруашылығын каржылай қолдау корынан алған несінін каржысына ірі кара мағын сатып алуды қозделем. Бірақ пандемия басталып кетіп, былтыр қоғамде тырып ете алмадык, тек мал басын құрауды онлайн жүргізіп, он бас сиыр сатып алды. Мал базарлары жабық болғандықтан, тандау жасауда мұмкіндік тұмады. Тек ауыл-ауылды аралап, мал сатамын деген адамдарға барып жинадым.

жерді қуырып құйдіріп жиберді. Жайылым жайы болмаған соң сиырдың сүті де тартылды. Ал енді күйді болса сүті де мол болады. Сүт сиып, күрт май жинап, саудалап табысымызды арттырыды. Кейінрек жердін оты қашкан соң сиырмызы сиып, онам азайды.

Jas qazaq: Ауыл шаруашылығын дамыту мақсатында жүзеге асырылатын «Енбек» бағдарламасы каншалықты тимді? Жалпы несінен рәсімдеу үшін құжат жинау ісі титыктастып жиберген жок.

Айбол ықын: Алдын ала көнсес алып, жақетті құжаттардың тізімін түзіп, барлығын шып-шығасын шығармай жинап бағран соң да шығар, сенделе коймадым. Рас, сонашма каржыны моментті пайзызен беретіндікten де койлатын талап жоғары. Ауыл шаруашылығын ерістегуе ариналған несінін алудын түмділігі – үзак мерзімге берілетіндігі. Устеме пайзызы төмөн болғандықтан аса ауыр скопайды. Қыска кайырганда 4 миллион тенгени бес жылда үстіне 700 мың тенге көсиш мемлекетке кайтарамын. Былтыр сатып алған сиырларымның бузая

МАЛ БАҚҚАННЫҢ БАҒЫ БЕС ЕЛІ

бүріншідегі қабаржып қанырап тұрады. «Бұлай болмайды екен, қаладан тапқан несібен ауылдан да терермін, ен бастысы, ошағымыздың отын өшірмейін, әкемнен қалған карашанырак кой» деп ойлап, бір байламға келдім.

Jas qazaq: Айбол, сұхбат барысында айттын, Алматыдағы жеке тіс емдейтін лабораториялық көнсенді аштын. Сол ісінді ауылда да жалғастырып жүрсін гой.

Айбол ықын: Еңбектеген баладан, еңкейген кариға дейін біздің клиентіміз фой (кулді). Басы ауырып, балтырып сыйзайтын адамның тісі де ауырады. Біртіндеп сыркеттәрдің тісін емдеуді де колға

алып, жандандырып жатырмын. Ауылға көшіп келгенім бір жылдан асты. Былтыр пандемияның алдында, ақтап айнанда Алматыдағы пәттерімізді жауып, Жылдызайға тартып кеттім. Ауылға келгенден кейінгі менін жоспарым мал есіру болды. Үйренген ісіміз фой, казак пен малдын жаңы етіз қашанды. Сосын шағын несін рәсімдеп, мал сатып алсан деп банктерде барайын. Үстеме ақысы удаи. Мысалы, 5 миллион тенгени жеті жылға алсаңыз, пайзыздық үстеме мөлшерлемесі 4

Jas qazaq: Өзін білесін, осы күнде етте, сүт өнімдері құт, май, кілегей де қымбат. Ерінбеген адам қорасындағы азын-аулак маңынан келетін өнімді сатып та қәсібін донгелете алады.

Айбол ықын: Солайы солай-ау, бірақ мына құргакшылық, жайылымның жоқтығы, шөп басын сыйндыру үшін алысқа жайылуға мәжбур торт түліктің құйі болмаса, өнім де мәрдымды болмайды. Былтыр қоғамде Жылдызайда жауын да жақсы жауып, жер көгеріп, көк тамаша кетеріліп еді. Бірақ жағза салым жауын тамбай

бүтінде тана-торпакқа айналды. Жыл сайын толін өсіріп көбейту арқылы да мал басын құрауга мүмкіндік мол.

Jas qazaq: Мал шаруашылығын дамыту мақсатында үркышы (өсемнештер) қәсібін де қоса игеруді колға алған екенін.

Айбол ықын: Мал тұкымын асылданыру – табыстын артуына бірден-бір себеп. Өйткені біздін қазіргі осіріп жүрген сиырлыздың бір жылдық тана-торпагының еті 110-140 келі аралығында. Ал енді Еуропада асыл тұкымды сиырдың бір жасар танасы 300-350 келігі дейін салмак тартады. Айрымасы жер мен көктегі емес пе. Мал тұкымын асылданыру мақсатында ауыл шаруашылығы саласында мемлекеттік қолдау да бар, субсидия беруде жола койылған, үркышыларды оқыту орталықтары да жұмыс істейді. Үркышыларды оқытатын «Qazyna» орталығында оқып, Кеген ауданы бойынша мал үркандыруды да колға алдым.

Ақтобылы маңын асыл тұкымды, етті, сүтті болса, табытын табысын да комакты екенін үмтіпау керек.

Jas qazaq: Табысын арта берсін, ауыл шаруашылығы саласын дамытуға үлесінде қоса бер.

Сұхбаттасқан Қуаныш ҚОШЕК,
Жылдызай ауылы,
Кеген ауданы,
Алматы облысы

TREND

Қазақстан әлемдік көмірсүтегі секторында болып жатқан өзгерістерді ескере отырып, жасыл энергетика саласын дамытуға басымдық береді. Бұл ретте карбонсыздандыру, сутегі өндірісі және жаңғыртпалы энергия көздерін пайдалану

басым бағытқа айналады. Епі консорциумының бас атқарушы директоры Клаудио Дескальцидің Нұр-Сұлтан қаласында өткізген ресми және ісқерлік деңгейдегі көздесулерінен осындағы ой туғоге болады.

ДӘСТҮРЛІ ӨНДІРІСТЕН – ЖАСЫЛ ЭНЕРГЕТИКАҒА

Ең әүел Президент

Касым-Жомарт

Тоқаев пен алпауыт компания оқілінің көздесуінде Қашаған және Қарағандаған ірі мұнай-газ жобаларының жүзеге асырылып женинде жоспар қарастырылды.

Клаудио Дескальци қарастырылған жобалардың іске асу

жарияланып тұрды.

Мемлекет басшысы

әнергетикалық

жобаларды одан

әрі жүзеге асыруға

еліміздің баса мен

берегінін мәлімдеді.

Осы ретте Президент

отандық өнім үлесін

жоғары болуын

кamtамасыз ету

жақеттігіне назар

аударды. Оған коса,

жер койнауын итеру, геологиялық барлау

жұмыстарын жүргізу және жасыл энергетика

саласындағы жобаларды іске асу

мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы

Аскар Мәміннің

Клаудио Дескальцимен

көздесуі барысында

КМГ мен Епі екіжайтың құжаттарға

көздерінің бірінші көзекте

Ал жаңа өнімдердің

жарияланып тұрған жаңа өнімдердің

Жетісү жеріндегі ынтымдақ пен бірлік ұлттар мен ұлсы өкілдерінің тату-тәтті тіршілік кешіүіне мүмкіндік беруде. Мұндай пікір облыс әкімдігінде өткен облыстық Қазақстан Халқы ассамблеясының «Келісім, татулық пен бірлікке беленген 30 жыл» атты кезекті XVI сессиясында айтыды. Алматы облыс әкімінің орынбасары Батыржан Байжуманов ашып, жүргізіп отырған алқалы жиынға Қазақстан Халқы ассамблеясының мүшелері мен белсенділері, облыстық басқарма басшылары, аудан, қала әкімдерінің орынбасарлары, ішкі саясат белімдерінің басшылары, облыстық, аудандық, қалалық, ауылдық округтердегі қоғамдық көлісім және аналар көнеспесі, ғылыми-сараптамалық топ мүшелері, облыстық этномедени орталықтардың төрағалары, қоғамдық көлісім қызыметкерлері, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері қатысып, облыстық Қазақстан Халқы ассамблеясының 2021 жылы атқарған жұмысының қорытындысын тыңдады.

Жиын алдында былтырығы пандемия кезінде кайтыс болған жандарды бір минуттық үнісіздікпен еске алған көпшілік Парламент Мәжілісінін депутаты Елия Эбсеметованың

талабы болып отыр. Бұл бағытта мемлекеттік тілдін ел азаматтарын біркітіруш аса маңызды фактор екендігін жаксы түсінген этномедени орталықтардың басшылары мен олардың белсенділері, әсіресе, жастардың казак тілін оқып-үйренуене баса көніл боледі.

Этномедени бірлестіктердің әдістемелік-тәжірибелік орталығы болып табылатын «Достық» үйінде арналы жасақталған бір фана тіл кабинеті арқылы, 3 жылға жуық мерзімде 100-ден аса азаматтар, әр этнос өкілдері казак тілін және өз ана тілдерін оқып үйренеді. Дана халқында үздік тақырыптың сыйындырады, бірліп бекем жұмысын тыңдырады» деген накыл сөз бар. Қазақстан Халқы ассамблеясынан канат қағын, бүтінгі күні Илияс Жансүріров атындағы Жетісү университеті жаңындағы «Иміждік саясат орталығының» директоры, облыстық мәслихаттың депутаты Дамир Дигай, Аксу ауданы Капал ауылдық округі әкімі аппараташының бас маманы, «Ерен еңбегі үшін» медалінін иегері Владимир Чепель, «Жанғыру жолы» республикалық жастар козғалысының онірлік штабының төрағасы Руфуина Усановалар танымал қошбасшы азаматтарға айналды. «Мемлекет маган не береді» деген қарап отырмай, әлемдің кезеңіндегі карсы күресте жиегерлі жастардың көбейіл келе жатқандыры коніл қуантады. Қазақстан Халқы ассамблеясы XXIX сессиясында Ассамблея мүшелері мен этномедени орталықтарға татулық пен көлісім саясатын лайықты жалғастыруға тапсырмалар берілген мәлім», – деген сөзін корытты.

Бағындашының айтуышына, этномедени орталықтардың мүшелері «Мемлекеттік тіл – менін тілім», «Тілдарын», «Мын баға» атты байқауларға, дәстүрлі Абай, Илияс, Мұқагали окуларына белсене атсалысып, когамның дамуына елеулі үлес косып келеді. Одан болек,

бolaшакта мемлекеттің заман дауылы шайқалта алмайтын, саяси жағынан сауаты, елеуметтік жағынан тұракты, экономикалық жағынан қуатты, өркениетті, дәүлелті 30 мемлекеттік катарына ену бағытында өте жауапты, курделі міндет алдымында тұр.

Осы міндетті іске асыру үшін Қазақстанның даму модельін халықаралық стандартта жеткізуіміз керек.

Қазақта «Қаралайын қырық бутағы болғанымен, біреу фана тұзу тақ болады» деген әдемі сөз бар. Біз, Қазақстанның әрбір персенті тузу таяктай халықтың кәдесінә жарауымыз керек.

Жақында Ұйғыр ауданының орталығы Шонжы ауылында орталық көшелеріне Ұлы Абай мен Шығыстың ұлы ойшылы Әл Фараидін есімі берілді.

Осы орайда, мен Қазақ КСР Ғылым Академиясының президенті Ш. Е. Есеноғовтің:

казактың фана тілі емес, Қазақстанда тұратын барлық этностардың ортак тілі.

Тіл – достықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмірдің талай сыйынан өткен, толықканды ақыт. Тілсіз когам өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың бастауы. Өмір сүре алмайды. Еліміздің «Тіл туралы» занында «Қазақстан халықын топтастырудын аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді мемлекеттерге өткізу» деген сөзімін айтты.

Тіл – дастықтың кілті, ынтымактың б

Бағытымыз – Алакөл.
Алматыдан шыққан ескі пойыз
қарағы түнге сіңіп, шығыс-
терістікі бетке алып тартып
барады. Тартып барады деу
артық шығар. Иығын жабан
қажаған көрі егіздей арбасын
сілкіп сүйреп, ілбіп барады.
Отарбада – кілең елге белгілі
азаматтар мен қоғам қайраткерлері.
Айтыстың ақсақалы Жүрсін Ерман,
белгілі қаламгер Шемшабану
Қамзақызы, жазушы-этнограф Зейнеп
Ахметова, тарихшы Ахмет Тоқтабай,
қаламгерлер Жусілбек Қорғасбек,
Еркін Жаппасұлы, Дәүрөн Құят, Ғалым
Қалибекұлы және «Қазақ радиосы»
Алматы белімшесінің жетекшісі
Бақыт Жағыпараты, үш дүркін «Алтын
домбыра» иегері, айтыс ақыны Мұхтар
Ниязов пен Мейірбек Сұлтанхан сияқты
азаматтар бар.

Алматыдан 15 шілде түнгі сағат бірден ауғанда қозғалғанбыз. 13-14 сағат оғізаянмен жүрген ескі пойыз шакырыған күн астында сағызыла созылған темір жолды тұс аяқтаған жүтті-ау... Жол бойы Сарыөзек, Үштөбе, Матай, Лепсі, Бескөл, Ақши, Қоктум сияқты бекеттерді басып етіп, Жаланашқөлге бір-ак тоқтады. Одан ары «Достық» бекеті ғана бар.

Уржар ауданына дейін екі сағаттай жүреміз. Жол жасы. Барқытбeldін нағызы жасыл желегін кешіп етесіздер. Арап мен Манғыстауда жер куарал, мал жұтап жатыр. Ал мұнда жасыл шалғын. Жер жөннөтті осы шығар» деп көз үшінша дейін көгілдір сағымдай созылған далага караиды. Біз де жусаны жұпар анкыған Барқытбeldін баурайынан көз ала алмай келеміз.

Жер әлем капырық ыстықтан жаңып-күйіп, ертеңін тұрғанда, Үржардың аспанына туындылтада бұлт ілінсін. Сөйті де, себезгілеп жаңыр жау бастанды. Біз де Зейнолла Сәнік көшесіне жетіп калғанбыз. Батыр Бауыржан Момышұлының көлпін Зейнеп Ахметова көліктен түсіп жатып: «Бұз жаңыр емес, Алланың нұры. Жақсы адамның артындағы иті еске Құдай да нұрын шашып тұр» – деп мейірленсін.

Зейнолла Сәнік көшесінің ресми ашылуына Алматыдан барған конактардан болек, жергілікті әкімдік әкілдері мен сол өнірден шыққан күші Секен Тұрсысек, Қазастан Жазушылар одағының төрағасы Ұлықбек Есдөүлетов, тағы басқа зияялған қауым әкілдері жинальпты. Аудандағы ен үзін көшеге аты берілген қаламгердің күрметін көлгендегі көлгендегі сөз сөйледі, Зейнолла Сәнік тұралы естеліктірімен болті. Ал Уржар ауданының әкімі Нұржан Тілеуҗанұлы сол көшеге тұратынның айтып, кор басшылығына ризашылғынын білдірді: «Бүгін қасиетті Уржар жерінде үлкен куаныш. Белгілі жазушы, этнограф, тарихшы, баспағер Зейнолла Мұбаратқұлы

отбасы мен ағанын отбасы жібін үзбей араласып келді. Кез келген жетістікке жеткен ер-азаматтың артында әйелі тұрады. Сол ағанын жарқырауын үлкен енбегі сінген, өзі де керемет ақын, үтсаз Шәмшебану тәтемізгө үзак ғұмыры тілеймін. Адам үрпағымен мын жасайды десек, бұл жағынан Зейнолла ағам бакытты» – деп жүрекжарды сөзін айтты.

Қазастан Жазушылар одағының төрағасы Ұлықбек Есдөүлетке де сөз берілді. Ұ. Есдөүлет: «Осы жерде ауданының әкімі Нұржан Тілеуҗанұлы «Мен сол Сәнік көшесінде тұрамын» деп мактандышпен айтқанына күш болды. Өте бір данғыл, жақсы көшесінде. Болашақ көшесінен үлсасып жатуынын символдық мәні бар деп есептеймін. Шығыс

жарық көрген. Сөүір мен мамыр айларында Астана, Семей калаларында Зейнолла Сәніктін 15 томдығының таныстырылымы мен ғылыми бағыттағы баскосу өтті. Әдебиеттанушы Жолдағебек Мәмбетовтың «Зейнолла Сәніктін шығармашылық мұрасы» монографиясы жарық көрді. Мәдени кордым демеушілігімен «Ділмар» шешендей өнер байқауы екі мөрте өтсі, Абай атындағы мамандандырылған мектеп интернатымен бірлесе үйымдастырылған өнер байқауы жас үрпаққа тәлім мен тағылым алушына мүмкіндік берді. Жас қаламгерлердің колдау мақсатында жазушы Үркісбек Дәбейдін «Жылқы атылған жаз» кітабын көбейтіп шығаруға комектескен. 2019 жылы Алакөл жағасында «Ел айбыны, жыр айдағы – Алакөл» атты республикалық ақындар айтысын өткізді.

Сол жылы казан айында кордым демеушілігімен Ораз қаласында «Қыр – гибрат» батыс аймактық жырышы-термешілік фестивалі Қызыл Мырзаәлі орталығының колдауымен үйымдастырылды. Сондай-ақ кордым үйкіті болуымен Шығыс Қазақстан облысы Тарбағатай ауданы Ақсұат ауылында халықаралық деңгейдегі бокс үйымдастырылды. Ал білтір осы кор 1 млн 200 мың тенгеге «Қазақ әдебиеті»,

өнірінде Қайракбай күйінде болған. Қайракбай күйінде арғы бетте қалғанда, бергі беттегілерге оның

үзіліп-үзіліп қүйлері жеткен. Сол мұраларды жарқыратып шығарған, көптеген тарихи тұлғаларды елге таныткан Зейнолла ағамызының енбегі зор. Біз осында тұлғаларымызға мактандыымыз көрек. Зейнолла Сәнік атындағы көшенің тұрғындары бакытты болсын!», – деп көкшірді.

Зейнолла Сәнік көшесінің ашылуына айтыскең ақын Ерлан Аманжоға арнау айтып, апаларымыз шашу шашты. Одан кейін Үржардың мәдениеттің үйінде аудан өнерпаздарының шағын концерті болды. «Зейнолла Сәнік атындағы мәдени кордым» үйткы болуымен жарық көртін «Барқытбель баурайындағы жыр» жинағының тұсауқесері өтті. Жинакқа Әсет Найманбаевтан бастап, осы өнірден шыккан талантты ақындардың туындылары тоptастырылды.

Осындағы іс істеп, казак руханияттың үшін шашан-теніз жұмыс атқарып отырган «Зейнолла Сәнік атындағы мәдениеттің корды» бұған дейін де талай істін басында болды. Мәселең, 2018 жылы құрлыған кор небері үш жылдың ішінде әдебиет, мәдениет, өнер, спорт, ғылым, баспасөз бен жастардың колдау, әлеуметтік көмек көрсету сыйның бірнеше салаға демеушілік жасап келеді.

Айтальк, 2018 жылы кордым қаржылай колдауымен филология ғылымдарының

акын-жазушы, журналистер үшін жаңына шуак, бойына қуат бергені анық.

Жарас КЕМЕЛЖАН

ауданына алғаш рет қадам басып отырмын. Дәм бүйіріп, өздерінізбен дидарласып отыруыма Зейнолла ағаның әурағы себеп болған шығар. Зейнолла ағамыз гажап адам еді. Бетінен нұры төгіліп тұратын, өзінің табиги Алладан берілген көрмет бекзаттымын айналасып өзіне тартып тұратын. Бір жағынан қарасынадар, біздін ол кісіге ешкандай туыстық жақындығымыз жок. Бірақ біз дін тұғаннан артық болып кеттік. Ағаның баласы Қанат – Бакытжан екеуімізден екіл баламыз. Құні бүгінге дейін Момышұлы

басталып, Нұр-Сұлтан мен Алматы калаларын камтыды. Негізгі мәселе – халықтың әлеуметтік осал топттарына азаматтық және волонтерлік үйімдерінің комегін үйлестіруді арқылы қарантиндік және төтеше

жағдайлардың халыққа теріс әсерін азайту болды. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында қазак тілінде пандемия мен карантин туралы сапалы мазмұндағы материалдар саны айтарлықтай көбейді. «QOLDA»

ӘЛЕУМЕТКЕ КӨМЕК

бағдарламасының бірінші кезеңінің гранттары (Qolda 1.0) Нұр-Сұлтан мен Алматы калаларынан 11 ҮЕҮ-ға, сондай-ақ 7 БАҚ-ка берілді. 2020 жылдың 23 сәуірі мен 23 тамызы аралығында 12 ҮЕҮ 2000-ға жуық мұқтаж отбасыларға көмек көрсетті, шағын және орта бизнес өкілдеріне 1400-ден астам консультациялар, 5 диспансерлік емханага 2300 түсік және кешкі ас берілді.

2020 жылдың 9 қарашасында «QOLDA» шұғыл көмек бағдарламасының екінші кезеңі (Qolda 2.0) басталды. Қазақстанның 14 аймағындағы 27752 бенефициарға колдау көрсетті. 5 194 отбасы гуманитарлық көмек алды, оның ішінде азаматтың көпбалалы отбасылар, мүгедек балалары бар отбасылар, көмекке мұқтаж

бұрын сottaлған азаматтар. Әз-әзіне қол жұмсау әрекетіне барған зорлық-зомбылық құрбандарды – әйелдер мен балалар, сүнидке бейім адамдар, мүмкіндік шектеулі балалардың ата-аналарымен жалпы саны 1788 психологиялық терапия өткізділ. 3 қоғамдық өзара көмек көрсету қызыметі құрылды.

Макпал НОҒАЙБАЕВА

Алматыда Орталық Азияның Еуразия Қоры «Шеврон» компаниясымен серіктестікте жүзеге асырып отырған жедел жәрдем бағдарламасы шенберіндегі грантық байқауы аяқталды. «Qolda 3.0» жобасының үшінші кезеңі азаматтық қоғамның әлеуметтік мәселелерді шешу мен төтеше жағдайлар көзінде өзекті тиімді әрекет ету қабілетін арттыруға бағытталған.

Байқауға 66 үкіметтік емес үйім (ҮЕҮ) катысты. Грант комитеті еліміздін 14 аймағынан 16 ҮЕҮ жобаны тандады. Жобаларды 6 ай ішінде, 2021 жылдың 21 шілдесінен 2022 жылдың 15 кантарына дейін жүзеге асыру жобасынан. «Qolda» жобасы тұралы толығырақ апараттап <http://qolda.org/> жесім сайтында және https://www.instagram.com/efca_kz/ әлеуметтік паракшасында танысуға болады.

Еске сала кетейік, бағдарламаның бірінші кезеңі 2020 жылдың 23 сәуірінде

**18 тамызда ҰКК шекара
қызметтінің жеке құрамы**
қабырғасының қаланғанына 29
жыл болады. Бұл – отаншылдық пен
патриоттық рухтың кепілі. Өйткені
еліміздің қасиетті шекарасын
көздерінің қарашығындақ күзету –
шекарашылардан ең алдымен
осынау қасиеттіді талап етегі хак.

Жуырда ҰКК шекара қызметтінің
Жамбыл облысы бойынша департаментіне
карасты. Кордай ауданы бойынша
шекара басқармасының оку базасында
шекаралық бөлімшесі басшыларының
орынбасарларына арналған оқу-
жаттығу жыныс өтті. Лайықты бағасын
беру керек, жиынның басты максаты –
жас офицерлердің шекарашылық
шеберліктерін шындалап, сыйнектан отқызу
болатын. Сондыктan ҰКК шекара
академиясын бітіргендегінен көп уақыт
болмайған офицерлер 3 шакырымдық,
100 метрлік қашықтықта жүгіруден, кару
турлерінен нысанын көздеуден жарысты.
Сондай-ақ түрлі дәрістерге катысын,
еліміздің онтүстігі мен солгүстігінде,
шиғыры мен батысында қызмет атқарып
жүрген жас лейтенанттар бір-бірімен
тәжірибе алмасуға мүмкіндік алды.

Осылайша, тұл-турға бір айға
созылған жынылда корыткан Қазақстан
Республикасы ҰКК Төрағасының
орынбасары – Шекара қызметтінің
директоры генерал-лейтенант Дағын
Ділманов сынақты үздік тапсырып,
жауынгерлік даярлық қызметтінен
дарапланғандарды марараптады. Солардың
ішінде Алматы облысы бойынша
департаменттін көс офицері бар. Екеуі де
аталмыш департаментке карасты Қарасай
ауданы бойынша шекара басқармасында

Санат БАЗАРҚУЛ

ШЕКАРА ШЕБІНДЕ

Кайырбек ТАУБАЙ

бастап, түнгі 22:30-ға дейін жалғасқан
жиында өзіміздің жауынгерлік
даярлығымызды сынга салдық. 3
шакырымға, 100
метрлік қашықтықта
жүгіруден, темір
белдеуге тартылудан,
нысаның көздеуден
жарыстык.
Дәрістердің өзіміз
секілді болімшесі
бастығының орынбасарынан –
шекара басқармасы
бастығының орынбасары секілді
қызметтің сәтті
көтерілген сардарлар
берді. Жиынға
тартылған ескери
зангерлер шекара
аймағының тәртібін
бұзушылармен
зан тұрғысында
калай жұмыс іsteу
керектігін ежей-
тегжелі үрретті»,
– деп өзінің алдағы
уақытта бөлімшесі
басқаруға тас-
туйн дайын екенін
білдірді.

Аға лейтенант
Кайырбек Таубай
қызметтің атқарылған
«Карғалы» шекара
бөлімшесі де
таудың ішінде.
Сондыктan мұнда
да шекарашыларға
тау ішін бөгде
көзден күзет үшін
күн-түнін аттан
түспеуге тұра
келеді. Еліміздің
батысы өнірінде
туған Кайырбектің

казаша қүрестен «Спорт шеберлігін
үміткөр» деген атагы бар. Ол:
«Жиынның екі сынағынан да жоғары
көрсеткішке кол жеткіздім. Негізі,
ҰКК шекара қызметтінің тарихында
алғаш рет откен жынын кезінде, біз
академияның қабырғасына кайта
оралғандай күй кештік. «Кайталу

– білім анасы» дейді ғой. Оның

үстінен, шілдедің атаптаптығы да

біздің шекарашылық шеберлігіміздің

одан сайын шындағандай болды. Ен

бағытысы, шекарашы офицер атанды

екі жылдың ішінде мен өзімін

толысып, тәжірибе жинағанымды

түсіндім» – деді.

Осылайша, өздерінің мықты
офицер болып қалыптасқандарын
көрсеткендегі үшін ҰКК
Төрағасының орынбасары,
шекара қызметтінің директоры
генерал-лейтенант Дағынановтың
грамотасын иеленген көс офицер
Алматы облысы бойынша
департаменттін мактандыштарына
айналды. Данкты қолбасы
Бауыржан Момышұлының
«Жаттығуда көп тер төксен, үрста
қиналмайсың» деген канатты сөзі
бар. Жиында дараланған офицерлер

бөлімшесінен жіберілдім. Сондыктan менін

жолым болды

деп есептеймін.

Өйткені, өзім

қызметтің атқарылған

шекара бөлімшесін

откен фасырдың

80-ші жылдары

шекара қызметтінің

есемі анызға

айналған санлак

сардарларының

бір полковник

Тұрганбек

Стамбеков

басқарған. Мұнда

бізге – кіші буын

офицерлерге

ошпес үлті бола

білген сардардың

өз колымен еккен

ағаштары әлі күнге

дейн жайқалып

тұр. Ал болімшенин

тұрған жері күм

болғандыктан,

ағаш – оның ішіндегі жеміс ағаштарын

егу – каншалықтың күшке түсінен көз

алдынызға елесте берініз.

Бір жылдан соң «Қаскелен» шекара

бөлімшесіне ауыстым. Бөлімшесі таулы

аймакта. Сондыктan қызметтіміз де

ауырайлады түсті. Себебі тауга келетін

туристерден бөлек, жат пішілді адамдар

да көздесімінде, – деді.

С.Базарқұл сөзін жалғап: «Жиынның

бізге үртептін көп болды. Танғы 6:00-ден

үшін шекараның данғыл жолы ашық.

Әр өздерін шекарасыз елестете

алмайтын жас офицерлердің бойындағы

отаншылдық рухы да жынын кезінде аз

рөл ойнамағаны анық.

Төүелсіз Қазақстанның шекарасы

осындағы діні мықтыларды қажет етеді.

Тамара ДЭҮЛЕТБАЕВА,
ҰКК Шекара қызметтін запастагы
подполковнигі

бөлімшесінен жіберілдім. Сондыктan менін

жолым болды

деп есептеймін.

Өйткені, өзім

қызметтің атқарылған

шекара бөлімшесін

откен фасырдың

80-ші жылдары

шекара қызметтінің

есемі анызға

айналған санлак

сардарларының

бір полковник

Тұрганбек

Стамбеков

басқарған. Мұнда

бізге – кіші буын

офицерлерге

ошпес үлті бола

білген сардардың

өз колымен еккен

ағаштары әлі күнге

дейн жайқалып

тұр. Ал болімшенин

тұрған жері күм

болғандыктан,

ағаш – оның ішіндегі жеміс ағаштарын

егу – каншалықтың күшке түсінен

көз алдынызға елесте берініз.

Бір жылдан соң «Қаскелен» шекара

бөлімшесіне ауыстым. Бөлімшесі таулы

аймакта. Сондыктan қызметтіміз де

ауырайлады түсті. Себебі тауга келетін

туристерден бөлек, жат пішілді адамдар

да көздесімінде, – деді.

С.Базарқұл сөзін жалғап: «Жиынның

бізге үртептін көп болды. Танғы 6:00-ден

шекараның данғыл жолы ашық.

Әр өздерін шекарасыз елестете

алмайтын жас офицерлердің бойындағы

отаншылдық рухы да жынын кезінде аз

рөл ойнамағаны анық.

Төүелсіз Қазақстанның шекарасы

осындағы діні мықтыларды қажет етеді.

С.Базарқұл сөзін жалғап: «Жиынның

бізге үртептін көп болды. Танғы 6:00-ден

<p